

FENA: Intervju sa visokim predstavnikom Valentinom Inzkom

FENA: Imajući na umu da se bliže opći izbori i početak izborne kampanje u BiH, što su vaša očekivanja od predstojećih izbora?

Valentin Inzko: Imam dvojaka očekivanja od predstojeće predizborne kampanje i samih izbora. Moja očekivanja od političara i kandidata su da građanima na razumljiv način objasne kako namjeravaju riješiti najžurnije probleme s kojima se oni suočavaju. Primjerice, kako namjeravaju otvoriti nova radna mjesta ili ponovo potaći napredak ka euroatlantskim integracijama? Ono što nam nije potrebno je još jedna predizborna kampanja puna huškačke retorike i niskih udaraca.

S druge strane, moja očekivanja od birača sasvim su jasna – da 12. listopada izađu u što većem broju na birališta i glasuju. Moja poruka građanima je: ako ne glasuješ, dozvolit ćeš drugima da odlučuju o tvojoj budućnosti. To je jednostavno tako.

FENA: Iako predizborna kampanja još nije zvanično počela, već smo vidjeli brojne primjere neprikladne retorike i svađa kroz medije i na skupovima. Kako će Vaš ured tretirati takve pojave?

Valentin Inzko: Pomno pratimo predizbornu kampanju, kao i uvijek. Pozivam građane da prijave neprikladno ponašanje tijekom kampanje nadležnim vlastima, a posebno Središnjem izbornom povjerenstvu, koje ima pravo sankcionirati kandidate ukoliko prekrše izborna pravila.

Postoje pravne odredbe koje predviđaju povredu slobode opredjeljenja birača kao krivično djelo. Pozivam sve kandidate i političare da poštuju demokratske procese i da imaju na umu

da je zastrašivanje birača neprihvatljivo. Onaj tko to ne shvati, mora biti spreman prihvatiti predviđene sankcije koje uključuju moguće kazne zatvora do tri godine, pa čak i do pet godina u određenim slučajevima.

Ohrabren sam viješću da će nekoliko nevladinih udruga aktivno pratiti cijeli izborni proces, od početka kampanje do brojanja glasačkih listića.

FENA: Kako komentirate činjenicu da ima više političkih kandidata za pojedine funkcije, posebice za bošnjačkog člana Predsjedništva? Može li to dovesti do daljnjeg porasta već velikog broja političara koji će prijeći izborni prag, što može usporiti proces formiranja vlada?

Valentin Inzko: Generalno gledajući, mislim da je pozitivan trend to što postoji istinsko natjecanje za funkcije. Na biračima je da izaberu za koga će glasovati na ovim izborima. Svako tko kaže da nema izbora ne radi ništa drugo nego traži ispriku da ne glasa. Ima novih lica, ima starih lica. Ima pozitivnih kandidata i manje pozitivnih. Ima kandidata koji su ispunili svoja obećanja i onih koji nisu. Ima mnogo opcija. Nadam se da će birači tražiti konkretne odgovore od političara kada budu odlučivali za koga će glasovati – naročito odgovore na pitanje kako će političari rješavati njihove ključne probleme. Pri tome posebno mislim na otvaranje radnih mjesta i borbu protiv korupcije.

FENA: Po vašem mišljenju, da li je reakcija vlasti na prirodnu katastrofu, koja je ugrozila desetke tisuća građana u oba entiteta i prouzročila štete u iznosu od nekoliko milijardi KM, bila adekvatna?

Valentin Inzko: Imajući u vidu razmjere katastrofe, aktivnosti na pružanju pomoći predstavljaju veliki izazov u logističkom smislu. I dalje sam šokiran onim što sam vidio na terenu kada sam obišao sve one općine koje sam mogao posjetiti odmah nakon poplava. Ono što je bilo pozitivno je da su ljudi koje sam

susreo pomagali jedni drugima – nisu ih zanimale administrativne granice, niti imena ljudi kojima su pomagali – nacionalna pripadnost nije bila bitna. Građani ove zemlje žele zajedničkim naporima izgraditi bolju budućnost za sebe i svoju djecu. Uopće ne sumnjam da žele političare koji mogu osigurati oporavak ove zemlje umjesto da stalno otvaraju stare rane kako bi svoju vladavinu temeljili na strahu.

Građani koji žive u poplavljenim područjima trebaju, prije svih ostalih, dati ocjenu jesu li vlasti adekvatno reagirale na poplave. Siguran sam da će oni iskreno procijeniti reakciju vlasti na osnovu osobnog iskustva.

FENA: Da li očekujete da će se ispuniti očekivanja ugroženog stanovništva, sukladno zaključcima i obećanjima danim na donatorskoj konferenciji održanoj u Briselu?

Valentin Inzko: Ne sumnjam da su donatori ispunili svoja obećanja i da će ih nastaviti ispunjavati. Sada je lopta na terenu domaćih vlasti u BiH koji trebaju omogućiti učinkovitu raspodjelu donatorskih sredstava. Imam informaciju da su vlasti već primile dosta financijske pomoći.

FENA: Imajući na umu da nam predstoji početak nove školske godine i da problemi s kojima se djeca povratnika Bošnjaka suočavaju u nekim dijelovima RS glede uvođenja nacionalne skupine predmeta u okviru školskog plana i programa još uvijek nisu riješeni, da li se OHR namjerava aktivnije angažirati na rješavanju ovog problema kako bi se djeca konačno mogla vratiti u školu?

Valentin Inzko: Vrlo sam razočaran zbog neznatnog napretka koji su vlasti u cijeloj BiH, na svim razinama, postigli u provođenju pozitivnih promjena koje bi osigurale potpuno poštivanje prava na obrazovanje svakog djeteta. Prije početka školske godine trebalo je učiniti daleko više da bi sva otvorena pitanja bila riješena.

Situacija u Konjević Polju i Vrbanjcima dokazuje potrebu da se

ova pitanja trebaju žurno rješavati. Istodobno, roditelji i Ministarstvo obrazovanja RS trebaju bez daljnjeg odlaganja ponovo početi izravan dijalog. Od najvećeg je značaja postići dogovor o konkretnim rješenjima koja će osigurati da se djeca vrate u učionice i dobiju adekvatno obrazovanje. Nema alternative nego da sve zainteresirane strane počnu iskrene razgovore u cilju pronalaska daljnjeg puta u najboljem interesu djece.

Činjenica da Konferencija ministara obrazovanja nije još postigla trajna i dugoročna rješenja u oblasti obrazovanja ne oslobađa svakog pojedinačnog ministra njegove osobne odgovornosti da osigura poštivanje temeljnog prava djece na inkluzivno obrazovanje bez diskriminacije. Iskoristio bih ovu priliku da pozovem sve ministre obrazovanja u Bosni i Hercegovini da urade sve što je u njihovoj moći da riješe preostala sporna pitanja unutar njihovih nadležnosti, tako da se djeca, oslobođena bilo kakvih sporova, mogu usredotočiti na učenje.